

Kommuneproposisjonen 2020

Høringsnotat fra Forleggerforeningen

Bakgrunn

Forleggerforeningen er en interesseorganisasjon for forlag. Foreningen har nesten 100 medlemmer, som gir ut allmennlitteratur og læremidler i alle format for grunnskole, videregående skole og høyere utdanning. Forleggerforeningen kommenterer i dette svaret avsnittet i kommuneproposisjonen om Fagfornyelsen (10.9.3)

I kommuneproposisjonen 2019 (Prop. 88 S (2017-2018)), i Innst. 19 S (2016-2017) og i Meld.St 28 (2015-2016) slås det fast at en utskifting av læremidlene i takt med planene for innføring av Fagfornyelsen vil innebære merkostnader for kommuner og fylkeskommuner. I årets statsbudsjett og forslag til revidert statsbudsjett har regjeringen delvis tatt konsekvensen av denne erkjennelsen. Det bevilges midler til innkjøp av læremidler til de nye planene i grunnskolen og til digitale læremidler i grunnskolen og videregående skole. Men vi er svært bekymret for situasjonen i de videregående skolene, og har for øvrig spilt dette inn til finanskomiteen i forbindelse med behandlingen av revidert nasjonalbudsjett.

Forleggerforeningen har tidligere estimert og spilt inn til Kunnskapsdepartementet at det vil være behov for ekstrabevilgninger på 300 millioner kroner per år over tre år for læremidler til grunnskolen, og ekstrabevilgninger på 300 millioner kroner per år over tre år for læremidler til fagene i videregående skole (gjennomgående fag, studieretningsfag og yrkesfag). Da Kunnskapsløftet ble innført i 2006-2008, ble det bevilget 400 millioner kroner årlig til innkjøp av læremidler til grunnskolen og omtrent tilsvarende beløp til videregående skole.

Våre innspill

I kommuneproposisjonen 2021 (avsnitt 10.9.3) kan de se ut som om departementet mener at utskiftningen av læremidler ikke vil kreve tilleggsbevilgninger i årene fremover. Dette gir grunn til sterk bekymring. Implementeringen av fagfornyelsen vil ikke være over ved årsskiftet. Forlag og andre læremiddelprodusenter utvikler nye læremidler til nye læreplaner; de har tatt store økonomiske investeringer med tilhørende høyrisiko, og er avhengig av at det finnes økonomi i kommunesektoren til å kjøpe inn læremidlene når fagfornyelsen skal realiseres i klasserommet.

Mangelen på forpliktende formuleringer i kommuneproposisjonen om finansiering av læremidler til fagfornyelsen bør også bekymre alle andre som ønsker at reformen og videre kvalitetsutvikling av norsk skole skal lykkes. Læremidler har stor betydning for undervisningen og elevenes læringsutbytte (dette stadfestes bl.a. i Meld.St 28 (2015-2016), og har ikke minst visst seg viktig i krisen vi er inne i nå). For at fagfornyelsen skal bli vellykket, vil det være avgjørende at elever over hele landet har tilgang til oppdaterte læremidler av høy kvalitet. Da trenger kommuner og fylkeskommuner økonomisk handlingsrom som gjør disse innkjøpene mulig.

I Kommuneproposisjonen for 2021 kan vi lese at en utskifting er kompensert for gjennom det ordinære rammetilskuddet til fylkeskommunene, og for øvrig gjennom innsparinger. Forleggerforeningen mener at regjeringen her har lagt til grunn et grovt feilaktig premiss. Vi mener det er klart at kommunesektoren vil få betydelig høyere utgifter enn vanlig knyttet til læremiddelinnkjøp når de nye læreplanene skal implementeres i år og i årene fremover. Gode læremidler koster penger, uansett format. Politikken som skisseres i proposisjonen vitner om manglende ambisjoner, og vil føre til en vanskelig og forsinket implementering av de nye læreplanene, i en situasjon som allerede er svært krevende for mange skoler.

Det er behov for betydelige tilleggsbevilgninger over kommuner og fylkeskommuners budsjetter i de årene Fagfornyelsen skal implementeres. Prinsippet om læreren og skolens valgfrihet må innebære at det finnes reelle valg når det gjelder læremidlenes format og form. Det bør være opp til kommuner, skoler og lærere å velge de læremidlene de opplever at fungerer best og fører til best læringsutbytte for elevene.

Men i tillegg til tilstrekkelige «formatnøytrale» bevilgninger, mener Forleggerforeningen at det er viktig at insentivordningen i den teknologiske skolesekken fortsetter i årene som kommer. Dette vil sikre digital kompetanse og reell valgfrihet i skolene.

Forleggerforeningen mener

- Det er behov for ekstrabevilgninger til læremidler for å lykkes med innfasingen av Fagfornyelsen. Dette bør komme som en økning av rammetilskuddet i årene 2021-2022, eller med tilsvarende innretning som midlene som i år er bevilget til kommunene til formålet.
- Estimater tilsier et behov for ekstrabevilgninger på 300 millioner kroner per år over tre år for læremidler til grunnskolen, og ekstrabevilgninger på 300 millioner kroner per år over tre år for læremidler i videregående skole
- Det viktig at insentivordninger som den digitale skolesekken fortsetter og styrkes i årene som kommer.

Vi ber om at komiteen følger opp finansieringen av nye læremidler nærmere, og sørger for tilstrekkelige bevilgninger til kommunesektoren, slik at implementeringen av fagfornyelsen blir realisert etter ambisjonen.